הגהות הב"ח

(A) במשנה כיפה וכית גדול כל"ל ואות ה' נמחק: (ב) שם פוטנין ומקפלין ומניחין אוקו: (ג) מפרש ומקפלין ומניחין אוקו: (ג) מפרש

ומקשטן ומדינון שניקו ..... ד"ה כיפה וכו' וראשי פספסין הס ריות ורו' כדתנו במסכת מדות:

ד"ה כיפה זכר ורחשי פספסקן הם קנים וכו' כדמגן במסכת מדות: (ד) ד"ה מוקף וכו' ולכך עשויים שמה הרובדין שמשם היו עולים: (ד) ד"ה וזקני וכו' דקאמר גיורמא

דאילטוותא דקא סלקא: (ו) ד"ה ומפתחות וכו' וטבעת היתה

תנפתחות וכוי ותפעת היתה קבועה בה ומגביה אותה על ידי אותה הטבעת וכו' א"נ ע"י אותה הטבעת וכו' וכשרוצין להגביה

מגביה אותה מן:

שימה מקובצת

אן אתקעם פכון הפניק ובקון ובבית המוקד: בן עליות והרובים שומרים. מ״א משמרים:
גן ובית גדול היה כו' חקני בית אב יי שנים כו' בידם ופרחי: דן כסתו.

ס"א כסותו: ה] פושטין ומקפלין ומניחין: ו] המקדש יקנו כלים

לחמים: ז] דוד. עיין תוס' (יומא דף הער ומתרגמיע): ה] הנער ומתרגמיע ורבא: ט] ובמס' שבת תיבת וביליאות ל"ש ונמחק: י] לשכה כיפה של:

יא] כקטוניות הפתוחות לטרקלין: יב] גווגא אמרי' בפסחים ותיבות

יבן גותנו מתחי בפסחים חליכות סוגיא אחרת נמחק: יגן ומתרלינן בבר שורא אות כ' נמחק: ידן הטבילה הטמא יורד: טרן עזרה

כדתנן במס': טז] מתיבת דראשי כו'

עד תיבת ומפתחות רשום על כל

תיבה קו מלמעלה להורות כי לפ״ד ראוי למחקו: יד] קבועה בה ומגביהין:

פי' הרא"ש

בשלשה מקומות הכהנים שומרים נבית המקדש וכו'. עד סוף הפרקים

פי׳ בשלשה מקומות הכהנים שומרים

שימור זה אינו משום חישוב גניבה

דאין עניות במקום עשירות אלא גזירת הכתוב הוא דכתיב ושמרו וגם

גזירת הכתוב הוח דכתיב ותתרו וגם כבוד המקדש שלח יסיחו דעתם ממנו לח ביום ולח בלילה כדכתיב ביהוידע [מ"ב יח] ושמרתם חת

משמרת הבית מסח: בית אבטינם.

משמות הפית מסח. בדד מבטינס. שכה שמפטמין בה את הקטורת. אבטינס היה ראש לאותו משפחה

שהיו בקיאים בפטום הקטרת כדאיתא ביומא [דף לת.] שלא רצו

ללמד על מעשה הקטורת: בית הנילוץ. כמין אכסדרה היתה פתוחה מרוח אחת ונילולי חמה מנללין בה

מיתה בה אורה מרובה לכך נקראת

הלשכה בית הניצון: בית המוקד. על

שם שתמיד היה בה מדורות גדולות

להתחמם בהם הכהנים המהלכים

נהמתום בסט המהפט התחום בינו יחפים על הרלפה [ומלוכשים] בכתונת א' נקראת בית המוקד: היו עליות. מפ'' בגמ'': והרובים. ילדים כדמתרגם ילד רביא שלא הגיעו

לעבודה והם זריזים לעלות בעליות

[לפיכך] שומרים שם: מוקף רובדין של אבן. אנטבאות חתיכות של אבני

לשכה שח

המקדש בבית אבטינס בבית

ב ב מיי׳ שם הלכה ו: ג ג מיי׳ שם הל׳ ז:

בשלשה מקומות פרק ראשון תמיד

נקט תחלה שמירתן ומקום שכיבתן עד שהוא מסדר כל הסדר שבתחלה טובלין וכו׳ כאשר הוא מסודר במשנה. ובגמים נפקא לן מקרא דבית המקדש לריך שימור "דאי לא נפקא לן מקרא הוה אמינא דלא לריכי

> שומרים דאין עניות במקום עשירות ואי גנבי כלי המקדש ין קנו אחרים ועוד דהוה אמינא דבחד שומר סגי. ומקום שמירתן היא בבית אבטינס ובבית הניצוץ ובבית המוקד: הכי גרסינן בבית חבטינם ובבים הנילוך היו עליום. בית אבטינס היא לשכת מפטמי הקטורת כדתנן בפ"ק דיומא (דף יח:) הוליכוהו לעליית בית אבטינס גבי כהן גדול ללמדו לשם הלכות חפינה שהיא אחת מעבודות קשות שבמקדש כדמפרש ביומא (דף מט:) ולפי שהיו אומנין על מעשה הקטרת נקראת על שמם. ומספחא לן ביומא במקום עליית בית אבטינס היכן היא דאמרינן בפ"ק דיומא (דף יט.) שתי לשכות היו לכהן גדול לשכת פרהדרין ולשכת בית אבטינס אחת בלפון ואחת בדרום ולא ידענא אי לשכת פרהדרין בלפון ולשכת בית אבטינס בדרום או לשכת בית אבטינם בלפוז ולשכת פרהדרין בדרום ושם היה כהן גדול ישן. וביומא (דף ח:) מפרש למה

נקרא כן: בית הניצון. שלא שמעתי בו טעם למה נקרא כן: היו עליות. לשמירת כהנים לריך עליות מקום גבוה כדנפקא לן בגמרא [כו:] וילוו עליך וישרתוך ובמדבר יהן וגזירת הכתוב היא ושמירת לוים לא היתה אלא למטה אצל השערים ולכך קרי ליה הפסוק ללוים שוערים במקראי לפי שלא היתה שמירתן אלא אלל השער והכהנים היו שומרין אותו בעליות על מקום גבוה כדרך שומרי עיר וכל שומרי עיר בין ביום בין בלילה לא היו ישנים. ועשרים וארבעה שומרים בעשרים וארבעה מקומות נפקא לן בגמ'ש) שלריך לבית המקדש שיהו שומרים יום ולילה שלשה בכהנים ועשרים ואחד בלוים. ואפילו היו אותן עליות בנויות מקלתן בעזרה יכולים כהנים לישב שם כשהיו עייפים דגגין ועליות לא נתקדשו כדאמרינן בפסחים (דף פה:) ובעזרה אין אדם יכול לישב דאין ישיבה בעורה אלא למלכי בית דוד ז]: והרובין שומרין שם. רובין קרי כהנים שלא הגיעו עדיין לעשות עבודה כגון פחותים מי"גי) שנה כמו (שמואל א ב) ויגדל הנער חן [ומתרגמינן] ורבא רביא ולפי שעדיין לא הגיעו לעשות עבודה (אין יכולין לעשותה) עבדינן להו שומרים שאותן שיכולין לעבוד אינן רולין לשמור ועוד הואיל ויכולין לעבוד אין אנו מניחין אותן לשמור: בים המוקד כיפה. בית המוקד פר"ח בפ"ה דיומא (דף טו: ד״ה ואחת) על שם שלא היה האש כבה משם לעולם מפני שהיו נוטלין האש ללורך המזבח דאמרינן בחורת כהניסי שמלוה להביא מן ההדיוט שנאמר [ויקרא א] ונתנו בני אהרן [הכהנים] אש על המובח אע"פ שהאש יורד מן השמים מלוה להביא מן ההדיוט. בן וביליאות השבת (שבת כ.) תנן ומאחיזין את האור במדורת בית המוקד ערב שבת עם חשיכה דכהנים זריזין הם ולא אתו להבעיר ופירש רש"י להתחמם שם כהנים שהיו הולכים יחפים על גבי רלפת העזרה דאמרינן בזבחים (דף כד.) הואיל וכלי שרת מקדשים ועזרה מקדשת מה מלינו בכלי שרת שלא יהא דבר חולך בין ידו לכלי והתם נפקא לן מקרא אף עזרה לא יהא דבר חולך בינו לבין הרלפה: כיפה. כלומר לשכת בית המוקד ע"ג לשכה ין של אבנים היתה ובשביל שהכהנים שומרים לשם בנאוה ע"ג כיפה דשמירתן לריך לעשותה ע"ג מקום גבוה כדנ"ל מקרא. ובית גדול היה וד' לשכות פתוחות לשם כדאמר

של אבן. אלטבאות חתיכות של אבני גדית בולטות תן החומה זו לתעלה מזו ועלהם היו שנים זקני אוחו בית אב שיש להם לעבוד למחר. ובית מוקד היה חליו בנוי בקודש וחליו בחול: ומפתחות העזרה בידה. לשתור דלחות העזרה: ופרדי כהונה. אותן שהניע לכל עבודה: איש כסוחו בארך. כסח הוא הקטן שנותן אדם תחת מראשותיו כשהוא ישן והגדול ששוכב כל גומו עליו הוא נקרא כר. זכן מוכח במסכת כלים ופריה ת"ה) דמנן סדין שעשאו כר ומטפתה שעשאו כסח. וכן אתרינן בפרק במרא דעירובין (דף ק:) אשה נעשית כר לבעלה ואמרינן נמי בפרק בחרא דע"ז (דף סה וע"ש בחום" ד"ה ה"ג) מניח אדם עליו כסחו ולגינו ול"ג בסוחו:

ל מקול הלא והיות האמר של מני של מן. משלמת מיסות אל מני של מן. משלמת מוקד האם אל מני של מן. משלמת מוקד האם אל אל מני מיסות בישור מיסות אל מוקד האם למיסות מיסות האם מוקד האם מיסות מוקד האם מוקד האם מיסות מוקד האם מוקד הא

בשלשה מקומות. משום דבעי לאורויי במעשה דתמיד עבודת כהנים לקמן [כו:] ובמסכת מדות (לד.) ד' לשכות פתוחות לבית המוקד כקטוניות יא] פתוחות לטרקלין כלומר כחדרים הפתוחות לבירה וע"י מעלות עולין מהלשכות שמה לבית המוקד ב' בקדש וב' בחול כלומר שתי הלשכות

מקומות אהכהנים שומרים בבית המקדש שבית אבטינם בית הניצוץ בית המוקד בבית אבטינם ובבית הניצוץ היו עליות יו הרובים שומרים שם יבית המוקד כיפה ובית (י) מהגדול היה מוקף רובדין של אבן זקני בית אב ישנים שם ומפתחות העזרה בידם פרחי כהונה איש פ כסתו בארץ בילא היו ישנים בבגדי קדש אלא היו פושטין 🕫 ומניחין אותן תחת ראשיהם ומתכסין בכסות עצמן גאירע סקרי לאחד מהן יוצא והולך ג

במעלות. ומה היו משמשות מערבית

הפתוחות לו ב' מהם בנויות בקדש ובעזרה וב' בחול בהר הבית ובית

דרומית היא היתה לשכת טלה קרבן במסיבה דשם נותנים הטלאים המבוקרים דרומית מזרחית היא היתה לשכת עושי לחם הפנים מזרחית לפונית בה גנוו בית חשמונאי אבני מזבח ששיקלום מלכי יון לפונית מערבית בה יורדים לבית הטבילה יד] טמא יורד דרך אותה לשכה למעיין לטבול ובית המוקד היתה בלפון עזרה ביו כדתניא במסכת מדות (דף לד:): מוקף רובדין של אבן. רובדין כמו יצא והניחו על רובד רביעי שבהיכל (יומא דף מג:) והוא דבר הבולט מן החומה ולכך (ד) עשוין שמן הרובדין היו עולין ע"ג מטותיהן שהיו בתוך כניסת החומה כעין מטות: ווקני בית אב ישנים שם. אותם שהיה להם לעבוד למחר היו ישנים בתוך כניסת החומה. ולא ארובדין קאי דא"כ ה"ל למימר על גביהם ובגמרא [כו:] מוכיח שלא על אלו הרובדין היו ישנים דקאמר (כ) אילטוותא דקא סלקי בהו לאיצטוותא. ומוקף לאו דוקא אלא אותו בית המוקד שבנוי בחול היה מוקף רובדין של אבן כדי לעלות במטות שהן בתוך החומה דבמקום חול היו ישנים ולא במקום קדוש מין דראשי פשפשין מבדילין בין קדש לחול כדי שלא ינהגו בקדש מנהג חול: ומפחחות [העורה] בידם. כלומר בידי אותם כהנים לשם היו מונחות כל מפתחות העזרה. ומפרש במסכת מדות (דף לד:) היכן היתה הנחתן מקום היה שם אמה על אמה בלשכת בית המוקד וטבלא של שיש באותו מקום וטבעת היתה "! קבועה ו ומגביהין אותן ע"י אותן הטבעות הגיע זמן הנעילה הגביה את הטבלא (יי) מן הטבעות על ידי טבעת אי נמי ע"י אותן הטבעות היתה הטבלא נטולה בארץ וכשרולין להגביה מגביהין אותה מן הטבעת נוטל את המפתחות מן השלשלת המפתחות נתונין תחת אותה טבלא בשלשלת ונעל הכהן בפנים שערי עזרה ובו לוי ישו לו מבחוד גמר מלנעול החזיר המפחחות למהומו תחת הטבלא ונותן עליו כסות שלו וישן על אותו טבלא : **ופרחי כהונה איש** 0 כסותו בארץ. פרחי כהונה בחורים שהגיעו לעבודה. איש כסותו בארץ כסות שלו בארץ שלא היה להם כניסה בחומה ומטוח נמי לאו אורח ארעא לעיולי התם כדמפרש בגמ^{ימ} : ולא היו ישנים בבגדי קדש. בגמ^{יט} מפרש טעמא. אלא פושטין ומקפלין אותן תחת ראשיהם לא כנגד ראשיהם: ומהכסים בכסום עלמן. בגדי חול: חירע קרי לחחד מהס. סדר מעשיהם מפרש: במסיבה.

רבינו גרשום

בשלשה מקומות הכהנים שומרים בשלשה מקומות הכהנים שומרים בבהמ״ק בבית אבטינס. לשכה שמפטמין בו הקטרת. ובית הניצוץ כך שמה של לשכה. ובית המוקד. לשכה שהיה שם מדורה המקריל לשכח שהיח שם מודודה כדאמרינן לקמן. באותן ג' מקומות הכהנים משמרין העזרה אבל הלוים משמרין במקומות אחרים בכ"א מקומות כדאמרן . לקמן: והרובים. כהנים ילדים לקמן: והרובים. כתונים ילדים שלא הגינו לפירקן כנגון רביא: רובדין כסאות ועליהן זקני כהנים של בית אב ישנים ופרחי כהונה בחורים שהביאו שתי שערות שראויין לעבודה: כסתו. כסת שלו של חול מנית בארץ על גבי שלו של חול מנית בארץ על גבי

פי' הראב"ד

מאיות יא איא בקודש. ובסטכות שקלים נמי בפרק התרומה אפליגי בה ר' ב"ח ורבי יוחנן אם פתחה בחול. וקשה לי ע"ז פירוש חדא שהרי הלוים שהיו שומרים למטה מה תקנה היה להם כשהיו רוצים לישב ועוד כי היכי דפסי לקמן מסייע ליה לר׳ יוחנן דאמו מחילות לא נתקדשו אמאי לא

 א) מדות פ"א מ"א, ז) [מדות פ"א מ"ח], ג) יומא סה:, ד) מדות פ"א מ"ט, ד) [דף כו.], ו) עי בנ"ש, ו) עי בנ"ש, ו) עי ם שנתן טעם לוה, ה) [דה"ח ט], ט) ולקמן כו.ן, י) ועי הבחירה פ"ח ה"הן, ל) וויקרא פרק ה], ל) ג'י באר שבע כסתו מלשון כר וכסת מ) ולרמי ות, מ) [לקמן כו:], נ) [לקמן כו.],

וראשי (ג) פשפשים קנים מפסיקין בין קדש לחול כדי שיזהרו כהנים ולא ינהגו במקום קדש מנהג חול. וא״ת כיון שעל מקום גבוה היה בנוי בית המוקד א"כ הרי הוא חול דגגין ועליות לא נתקדשו תריץ הכיפה היתה שוה לקרקע עורה לפיכך לא בטלה קדושת כיפה וכהאי גוונא יב] סוגיא אחרת בפסחים (דף פה:) על אותה שמועה של גגין ועליות דאמר התם גגין ועליות לא נתקדשו ופרכינן מיתיבי החלונות ועובי החומה כלפנים ואמרינן בשלמא דחלונות משכחת דקדושות כששוות לקרקע עזרה אלא עובי החומה היכי משכחת לה ומתרלינן יגן כבר שורא פירוש . הרצפה וישן על גבו: החומה קטנה לפנים מחומה גדולה והיא נמוכה ושוה לקרקע גובה עזרה שקרקע עזרה הולך ועולה

המוקד בנוי חליו בקדש וחליו בחול

מקומות בשלשה שומוים. שאינם ישנים כל הלילה ושומרים את המקדש בשביל כבודו: **בית** המוקד. לשכה שהיתה מדורה שהכהנים מתחממים בה ובאותז ג' מקומות זכהנים שומרים את העזרה. אבל הכחנים שומרים את העודה. אבל הלוים בכ"א מקומות כדנימא לקמן הרובים הילדים כמו רבי׳ רובדין כסאות ועליהם ועל אותן רובדין זקני בית אב של כהנים שהיום משמשים ולמחר ישנים שחום משמים ולמוח ישנים שם והרובים שהיו שומרים לא היו ישנים ופרחי כהונה הראוים לעבודה וגדולים מהרובים כדמפרש בגמ' כסותו כסות עצמו מדמפרש בגנה כטוות כטות צבנה.
של חול היה מונח בארץ וישן
עליהם ופתרונו הרב ר' שמואל
תחסיד והרב ר' צחק בר שמואל
נוטין לנוטין לומר דמהאי טעמא אבטינס ובית הניצוץ היה עליות כדי שיהא יכולין לישב כשהיו רוצים מפני שתחתיהז של אלו צליות היו קודש קדושת העזרה עליות היו קודש קדושת העודה וקי״ל דאין ישיבה בעזרה לפיכך עשו אותן עליות לפי שאמר רב בפרק כיצד צולין גגות ועליות בכוץ כבו בורך גאוד וכרות לא נתקדשו ומביאין ראיה כמו כן שבית אבטינס היה צריך להיות קדוש קדושת העזרה מפני שבית זבטינס היו מפטמין את הקטורת יק"ל בפ"ק דכריתות (דף ה) שאין ורין אב הפיק דכריתות (דף ז) שאין שרין אב המצרוך בפיר דגלים שורו במר רגלים במקדש מפני הכבוד וחוץ לעודה במקדש מפני הכבוד וחוץ לעודה א"א לשרות במי רגלים מסייע ליה לרי יוסי בר חנינא. קדוש ליה לרי יוסי בר חנינא. מעשיה או עדש תהיה לכם כל מעשיה ברמרים במעשיה ביר או היה לכם כל מעשיה ברמרים לי ודע שלע הרבודים ברמרים במירם במ לא יהא אלא בקודש. ובמסכת